

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Циклова комісія професійної та практичної підготовки
спеціальність «Туризм»

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
« Туристичне краєзнавство»**

освітньо-професійний ступінь «Фаховий молодший бакалавр»

Освітньо-професійна програма «Туризм»

Спеціальність 242 Туризм

Галузь знань 24 Сфера обслуговування

Освітня кваліфікація : Фаховий молодший бакалавр з туризму

Затверджено на засіданні циклової комісії
професійної та практичної підготовки
Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Туристичне краєзнавство
Викладач	Червінський Андрій Іванович
Контактний телефон викладача	066 876 02 34
E-mail викладача	andrii.chervinskyi@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Лекції, семінарські заняття
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Консультації	Обговорення загальнометодологічних і загальнонаукових аспектів курсу. Консультації проводяться відповідно до розкладу. Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту.
2. Анотація до курсу	
<p>Необхідність вивчення дисципліни «Туристичне краєзнавство» продиктована сучасними тенденціями розвитку туристичної індустрії у світі в цілому та в Україні зокрема. Ознайомлення з туристичним потенціалом окремих територій, виявлення проблем і перспектив їх туристичного освоєння, шляхів формування їх позитивного туристичного іміджу, а також семінарське використання краєзнавчої інформації у процесі формування конкурентоспроможного туристичного продукту є важливою складовою підготовки фахівців у галузі туризму. Навчальна дисципліна «Туристичне краєзнавство» покликана сформулювати у студентів уявлення про складові туристично-рекреаційного потенціалу регіону (краю), ступінь їх освоєння та характер експлуатації, умови розвитку туристично-рекреаційної діяльності, різні форми та напрями туристично-краєзнавчого руху в регіонах.</p> <p>Вивчення тем навчального курсу сприяє формуванню цілісного розуміння про предметну сферу майбутньої професійної діяльності та створює передумови для успішного опанування інших фахових дисциплін – «Географії туризму», «Організації туризму», «Інфраструктури туризму» та ін.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою дисципліни «Туристичне краєзнавство» є формування теоретичних знань про систему туристично-краєзнавчої роботи, туристично-рекреаційний потенціал територій, особливості його використання в туристично-рекреаційній діяльності, набуття фахових компетенцій у сфері туристичного краєзнавства.</p> <p>Основними цілями навчальної дисципліни «Туристичне краєзнавство» є:</p> <ul style="list-style-type: none"> · ознайомлення студентів з теоретико-методологічними засадами туристичного краєзнавства, історичним розвитком туристично-краєзнавчої роботи; · розкриття структури та складу туристично-рекреаційного потенціалу регіону (краю); · вивчення критеріїв, способів та методів оцінювання потенціалу територій для потреб туристично-рекреаційної діяльності; · характеристика геопросторової організації туристично-рекреаційних ресурсів (на прикладі регіонів України); 	

· визначення перспектив використання туристично-рекреаційного потенціалу різних регіонів для розвитку туристичної індустрії;

4. Програмні компетентності та результати навчання

Успішне опанування здобувачем навчальної дисципліни забезпечить формування та досягнення наступних компетентностей і результатів навчання.

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі туристичної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог до професійної, навчальної або дослідницької діяльності .

Загальні компетентності:

ЗК1.Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2.Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про суспільство.

Фахові компетентності спеціальності:

ФК4.Здатність використовувати професійний інструментарій методологічних засад розвитку туризму, ресурсний потенціал країн, регіонів, маркетингову туристичну інформацію, технологію обслуговування, технологію складання турпродукта для розв'язання типових задач спеціальності.

ФК16. Здатність створювати послуги сфери обслуговування.

Програмні результати навчання:

ПРН7. Керуватися принципами науковості, загальної культури й соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання вітчизняної історії, економіки й права, розуміння причино-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності.

ПРН10. Організовувати роботу по обслуговуванню бізнес-послуг, рекреаційних послуг в готелях і тур комплексах.

ПРН18. Усвідомлення потреби навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань з високим рівнем автономності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин 90
лекції	14
семінарські	16
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
IV	242 Туризм	II	Нормативний

Тематика курсу

Тема	кількість год.		
	лекції	сем. зан.	сам. роб.

Тема 1. Історичні етапи становлення та розвитку національного краєзнавства України від найдавніших часів до сьогодення. Зміст понять «туризм» та «краєзнавство», спортивний туризм, класифікація туризму, основні форми краєзнавчо-туристичної діяльності, туристський маршрут, види маршрутів.	2	2	8
Тема 2. Туристичне краєзнавство: сутність, теоретико-методологічні засади, мета, об'єкт, предмет вивчення, основні завдання	2	2	8
Тема 3. Особливості розбудови краєзнавства на Західноукраїнських землях. Родовід українського краєзнавства, його давні традиції. Фундатори національного краєзнавства. Особливості розвитку краєзнавства в Галичині. Історія розбудови карпатської туристичної інфраструктури (друга половина XIX ст. - 1939р.). Розвиток краєзнавства в Українській РСР у 1920-1940-х та повоєнних роках XX ст. Утворення та діяльність Всеукраїнської спілки краєзнавців	2	2	8
Тема 4. Туристична картографія як основний методологічний засіб туристичного краєзнавства. Зародження і розвиток спеціальної туристичної картографії. Сучасний стан туристичної картографії в Україні. Туристична карта: мета створення, вимоги, що ставляться до туристичної карти. Зміст легенди туристичної карти. Спеціальні умовні позначення та їх використання на туристичній карті. Знакування туристичних маршрутів на місцевості	2	2	8
Тема 5. Природні краєзнавчо-туристичні ресурси України. кліматичні, водні, орографічні (гірські хребти та передгір'я), приморсько-пляжні, біотичні, ландшафтні, бальнеологічні, фітолікувальні.	2	2	8
Тема 6. Історико-краєзнавчі туристичні ресурси України. Пам'ятки історії, історико-архітектурні пам'ятки, пам'ятки сучасної архітектури, унікальні споруди культури, спорту	2	2	8

Тема 7. Нормативно - правова база та кадрове забезпечення краєзнавчо туристської роботи. Організаційна структура туристської діяльності в Україні. Організаційна структура дитячо-краєзнавчого туризму в Україні. Законодавчі та нормативно-інструктивні документи, що регламентують розвиток туризму і краєзнавства в Україні	2	2	8
Контрольна робота		2	4

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни здійснюється відповідно Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 309 від 19.05.2023 р.). https://cutt.ly/uwLbXyuB Оцінювання проводиться за 100-бальною системою: лабораторні, контрольна – 100 балів.
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання всіма студентами однієї письмової контрольної роботи. Роботи виконуються на останньому занятті. Оцінка за контрольну роботу формується як сума оцінок за виконання кожного тесту, прикладу, задачі контрольної роботи.
Семінарські заняття	Оцінка за семінарські заняття виставляється як середньозважене оцінок виконання всіх запланованих робіт.
Умови допуску до підсумкового контролю	Для отримання допуску до підсумкового контролю студент повинен отримати мінімум 50 балів з семінарських занять та контрольних робіт
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік Підсумкова залікова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань. Підсумкова залікова оцінка розраховується та виставляється викладачем і оголошується здобувачам фахової передвищої освіти на останньому занятті.

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://cutt.ly/lwLnsCTS>.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають семінарські заняття курсу.

Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття.

Неформальна освіта

Здобувачі фахової передвищої освіти мають право на визнання та зарахування під час вивчення даної навчальної дисципліни результатів неформальної освіти, відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.) <https://cutt.ly/WwLmrXQP>

8. Рекомендована література

Основна:

1. Берест Р. Туристичне краєзнавство : тексти лекцій для студентів ВНЗ туристичного профілю / Р. Я. Берест, Л. С. Безручко. – Львів : Галицька видавнича спілка, 2015. – 311 с. – 978-966-1633-85-7
2. Булашев О. Я. Теорія і методика спортивного туризму для студентів першого курсу (за кредитно-модульною системою) / О. Я. Булашев; Харківська ДАФК. – Харків, 2017. – 232 с.
3. Гончарова Є. М. Загальний курс туризму для студентів I курсу (за кредитно-модульною системою) : [методичні рекомендації] / Є. М. Гончарова, К. В. Хлебцевич; Харківська державна академія фізичної культури. – Харків, 2017. – 152 с.
4. Домбровська С. М. Краєзнавство, країнознавство та географія туризму : опорний конспект лекцій [для всіх форм навчання спец. 242 «Туризм»] / С. М. Домбровська. – Х. : НУЦЗУ, 2019. – 319 с
5. Дмитрук О. Ю. Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу : навчальний посібник / О. Ю. Дмитрук. – 2-ге вид., виправ. та доп. – Київ: Альтерпрес, 2014. – 192 с.
6. Дмитрук О. Ю. Спортивно-оздоровчий туризм : навчальний посібник / О. Ю. Дмитрук, Ю. В. Щур. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ: Альтерпрес. – 2018. – 280 с.
7. Лизогуб В. А. Країнознавство : курс лекцій / В. А. Лизогуб. – Х. :Право, 2017. – 368 с.
8. Петранівський В.Л., Рутинський М.Й. Туристичне краєзнавство:Навч. Посібник./ За ред. проф. Ф.Д. Заставного. – 2-ге вид., випрл. – К.: знання, 2018. – 575 с.

Допоміжна:

1. Закон України «Про внесення змін до Закону України "Про туризм"» від 18.11.2003 р.№ 1282-ІУ//Український туристичний вісник. - 2003. -№ 1.
2. Державна програма розвитку туризму на 2002-2010 роки, затверджено Постановою Кабінету Міністрів України № 583 від 29 квітня 2002 року.

3. Дмитрук С. В. Соціально-педагогічні технології в туризмі : навчальний посібник / С. В. Дмитрук, О. Ю. Дмитрук. – Київ: Центр учбової літератури, 2012. – 328 с.
4. Еременко В. Інформаційні аспекти розробки та проведення туриського походу/ В. Еременко, Л. Заневська, А. Култії, О. Ярномох // Молода спортивна наука України: зб. наук прац. – Л.: Українські технології, 2014. Вип. 14. – т.ч. – С. 60-65.
5. Дудорова Л. Ю. Організація краєзнавчо-туристичної діяльності. Курс лекцій. [навчально-методичний посібник] / Л. Ю. Дудорова, В. В. Романенко – Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2019.- 116 с
6. Мятусевич К. М. Найпростіші вимірювання на місцевості / К. М. Мятусевич, В. Е. Семенов – К., Рад. школа. 2014.
7. Пангелов В. А. Аспекти підготовки фахівців з туристсько-краєзнавчої роботи в педагогічних ВНЗ / В. А. Пангелов // Туризм у ХХІ ст. - К.: Знання України, 2012. - С. 334-437.
8. Тимошенко Л. О. Спортивно-оздоровчий туризм : методичні вказівки до виконання контрольних робіт студентами У курсу заочної форми навчання спеціалізації "Спортивно-оздоровчий туризм" спеціальності "Фізичне виховання" / Л. О. Тимошенко, К. В. Лабарткава ; ЛДУФК, 2014. - 56 с.
9. Федорченко В. К. Історія туризму в Україні / В. К. Федорченко, Т. А. Дьорова - К.: Вища школа, 2012.-С. 13.
10. Федорченко В. К. Туристський словник-довідник / В. К. Федорченко, І.М. Мініч - К.: Дніпро, 2014. -С. 136.
11. Фізичне виховання : практикум з туризму для студ. усіх спеціальностей / укл. В. В. Білецька, Ю. О. Усачо; МОНМСУ, НАУ. – Київ: НАУ, 2011. – 30 с.

Інформаційні ресурси:

1. Державна служба туризму та курортів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.tourism.gov.ua
2. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Закон України «Про музеї і музейну справу» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>
4. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>
5. Про туризм. Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>
6. Туристична бібліотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tourlib.net/>
7. Українські Карпати [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.karpaty.com

Викладач

Андрій ЧЕРВІНСЬКИЙ